

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Ekonomisti prepričani, da gospodarskega zastoja ne bo do 1. 1986 – Vrednost dolarja rekordno visoka

WASHINGTON, D.C. — Poklicni ekonomisti so prepričani, da letos ne bo prišlo do gospodarskega zastoja v ZDA, večina njih pa je mnenja, da bo do zastoja prišlo v letu 1986, manjšina pa zagovarja stališče, da bo do zastoja prišlo šele 1. 1987. Splošno mnenje je tudi, da bo inflacijska stopnja sorazmerno nizka, število nezaposlenih pa bo gibalo med 7 in 7,5%.

Dolgoročne težave za ameriško gospodarstvo bodo povzročili ogromni primanjkljaji zveznih proračunov, trdijo ekonomisti, prav tako tudi rekordni zunanjetrgovinski primanjkljaji. Na senčni strani gospodarske slike so tudi visoke obrestne mere v ZDA.

Vrednost ameriškega dolarja napreduje iz dneva v dan. Tako je dolar včeraj dosegel rekordno vrednost napram mnogim evropskim valutam kar petnajstič v zadnjih 17 poslovnih dneh. Zelo prizadeti so angleški funt, kanadski dolar — sedaj vreden komaj 71 ameriških centov —, francoski franc in italijanski lira. Jugoslovanski dinar, ki sicer ni konvertibilen, je tudi zelo prizadet, deloma zaradi močnega dolarja, deloma zaradi hudih gospodarskih težav, s katerimi se SFRJ sooča. Tako je ameriški dolar vreden okoli 225 din.

Močan dolar tudi negativno vpliva na vrednost zlata. Včeraj je bila unča zlata vredna le \$283, kar je najnižja cena v zadnjih 5 letih. Osrednje evropske banke niso več pripravljene intervenirati zoper dolar, ki bo tako še pridobil na vrednost. Koliko časa še, tega finančniki ne morejo povedati.

Poljska izgnala ameriškega vojaškega atašeja — Obtožen vohunjenja — ZDA takoj izgnale poljskega atašeja

VARŠAVA, Polj. — Včeraj so poljske oblasti izgnali polk. Fredericka Myerja in njegovo ženo. Polk. Meyer je bil vojaški ataše ZDA v Poljski. Predstavnik za tisk poljskega režima Jerzy Urban je dejal novinarjem, da sta zakonca Myers fotografirala vojaške objekte, kar je pa Pentagon zanikal. Ameriško poslaništvo v Varšavi je vložilo protest pri poljskem zunanjem ministrstvu, češ da so poljske oblasti nepravilno ravnali z Amerikancema. Protest je bil zavržen. Kot odgovor na poljsko akcijo, so ZDA včeraj izgnale poljskega vojaškega atašeja in njegovo ženo, ki imata 48 ur, da zapustita ZDA.

ZDA odložile za tri mesece poskus novega protisatelitskega misila — Odložitev naj bi ugodno vplivala na pogajanja ZDA-ZSSR

WASHINGTON, D.C. — Reaganova administracija je odložila od marca do junija poskus novega protisatelitskega misila in sicer zaradi »tehničnih« razlogov. Dejstvo pa je, da je Sovjetska zveza lani zahtevala ustavitev vseh poskusov takih misilov kot predpogoj za obnovev pogajanj o omejevanju oborožitvene tekme. Dne 12. marca se bodo zopet sestali v Ženevi pogajalci ZDA in ZSSR, v Beli hiši in State Departmentu zanikajo, da je odložitev poskusa povezana s temi obnovljenimi pogajanjmi, priznavajo pa, da utegne ugodno vplivati na omenjena pogajanja.

Aeronavtski inženir priznal, da je vohunil za ZSSR — Skušal prodati podatke o tajnem novem ameriškem bombniku »Stealth«

LOS ANGELES, Kalif. — Včeraj je 40 let stari aeronavtski inženir Thomas P.

Cavanaugh priznal, da je skušal prodati sovjetskemu agentom zaupne podatke o novem ameriškem bombniku »Stealth«, ki bo, tako upajo v Pentagonu, neviden sovjetskimi radarskim napravam. Kot kaže, Cavanaugh ni hotel vohuniti zaradi ideološkega razloga, ampak zato, ker je bil v hudi osebni finančni stiski. Da bi prišel v stik s sovjetskimi agenti je Cavanaugh enostavno poklical sovjetski predstavništvi v San Franciscu in Washingtonu in se jim ponudil kot vohun. Kar Cavanaugh ni vedel, je bilo, da so njegovim telefonskim pogovorom prisluškovali agenti FBI, ki so mu takoj prišli na sled, končno pa ga aretirali.

V enem od pogovorov, ki so ga poslušali agenti FBI, je Cavanaugh zahteval \$25.000 od sovjetskega agenta in dejal, da se zanima za veliko več denarja, ker bo lahko posredoval najbolj zaupne podatke o »Stealth« tehnologiji. Kot kaže, ako bi ga ne ujela FBI, bi Cavanaugh čez čas to tudi lahko storil in s tem zelo kompromitiral pričakovan uspeh novega »Stealth« bombnika, v katerega bodo ZDA investirale več milijard dolarjev.

Izrael kaže zanimanje za nov mirovni načrt egiptskega predsednika Mubaraka

JERUZALEM, Izr. — Izraelski ministrski predsednik Šimon Peres je dejal, da se veliko zanima za mirovni načrt, ki ga je predlagal egiptski predsednik Hosni Mubarak. Po Mubarakovem načrtu, naj bi ZDA igrale posredovalno vlogo v pogajanjih med Izraelom na eni in skupni jordansko-palestinski delegaciji na drugi strani. Predlog je zanimiv, je dejal Peres, ampak v jordanski-palestinski delegaciji ne sme biti nobenega predstavnika ali člana PLO.

Pretekli teden je bil Peres na uradnem obisku v Romuniji, edini državi sovjetskega tabora, ki ima redne in tudi dokaj dobre diplomatske odnose z Izraelom. Nekaj dni pred obiskom se je v Bukarešti mudil vodja PLO Jasir Arafat. Ko je bil Peres v Romuniji, se je tudi srečal s posebnim odposlancem Mubaraka. V izjavi, je Peres dejal, da bi lahko uradni izraelski pogovori s skupno jordansko-palestinsko delegacijo pod sponzorstvom ZDA vodili k obsežnejšim pogajanjem z drugimi arabskimi državami o miru na Srednjem vzhodu.

— Kratke vesti —

Forbach, Fra. — Eksplozija metana v tukajšnjem rudniku je ubila najmanj 22 rudarjev, ranila pa 103. Gre za najhujšo rudarsko nesrečo v Franciji od 1. 1974.

Varšava, Polj. — Poljski režim je izjavil, da bo preklical odlok o podražitvi več vrst hrane. Predstavniki delavskega gibanja Solidarnosti so bili podražitvi nasprotovali in napovedali 15-minutni splošni štrajk za ta četrtek.

Rim, It. — Včeraj je prispel v Rim sovjetski zunanji minister Andrej A. Gromiko. Med obiskom se bo srečal tudi s papežem Janezom Pavlom II.

Moskva, ZSSR — Sovjetski voditelj Konstantin Černenko se je prvič pojavil v javnosti v zadnjih dveh mesecih. Videti je bil zelo šibkega zdravja, sovjetska sredstva javnega obveščanja pa zadnji čas odkrito poudarjajo vodilno vlogo 54-letnega Mihaila Gorbačova, ki ga mnogi zahodni opazovalci sovjetskih političnih razmer smatrajo za verjetnega naslednika Černenka.

Iz Clevelanda in okolice

Kosilo MZA uspelo—

Preteklo nedeljo je Misijonska Znamkarska Akcija imela letno kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu. Obisk je bil zelo velik, kar priča tudi slika na 3. str. današnje A.D.

Ali lahko pomagata?—

G. Louis Potočnik, ki se je udeležil MZA kosila preteklo nedeljo, je po vrnitvi domov ugotovil, da je nekdo po pomoti odnesel njegov klobuk, izdelan iz pravega bobrovskega krzna, pustil pa mu klobuk iz neke umetne snovi. Lepo prosi, da bi ga ta oseba poklicala na tel. 481-1494.

Novi grobovi

Margaret M. Szymanski

V nedeljo, 24. februarja, je umrla Margaret (Marge) Mary Szymanski, rojena Skufca, žena Henryja, mati Donalda, Roberta, Jamesa ter že pok. Ronald in Margaret, 6-krat stara mati, 1-krat prastara mati, hčerka Franka in Margaret (roj. Sterle) Skufca (oba že pok.), sestra Jamesa Marko, Victorie Vedda in Augusta Skufca, članica Oltarnega društva pri Sv. Vidu, Materinskega kluba pri Sv. Vidu, ADZ št. 38, častna članica Maksimilijanovega dvora Katoliških borštarnjev, 1. 1984 je bila imenovana »ženo leta« fare sv. Vida. Pogreb bo iz Zakavoda, 6016 St. Clair Ave., v četrtek, 28. februarja, dop. ob 9.30., v cerkev sv. Vida ob 10., nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes in v sredo pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Mary Avsec

V petek, 22. februarja, je v Slovenskem domu za ostarele po dolgi bolezni umrla 75 let stara Mary Avsec, prej bivajoča na 19604 Cherokee Ave., rojena Spacapan v Little Fallsu, N.Y., odkoder je šla kot otrok v Slovenijo, nazaj v ZDA, v Cleveland, pa se je družina vrnila 1. 1927, žena Ludwiga (pok.), mati Veronice Pestotnik, Dona in Carol Ann Janc, 8-krat stara mati, 4-krat prastara mati, sestra Andrewa in Ivanke Rok (oba že pok.), članica Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete, društva sv. Ane št. 4 ADZ več kot 50 let, prav tako več kot 50 let članica SZZ št. 14, Kluba slov. upokoencev v Euclidu ter Lake Shore Senior Citizens kluba. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152. cesti danes, v torek, dop. ob 9.15., v cerkev Marije Vnebovzete ob 10., nato na pokopališče Verin duš.

Mary C. Jasko

Pretekli teden je na svojem domu v Clevelandu umrla Mary C. Jasko, rojena

(dalje na str. 3)

Pozdrav iz Buenos Airesa—

Iz Buenos Airesa pošiljata pozdrav vsem prijateljem, znancem ter bralcem A.D. naša naročnika iz Westchestra, Ill. Otmar in Anica Tašner. Pravita, da je trenutno v Argentini zelo vroče. Srečala sta se z mnogimi rojaki.

Razstava—

Slovenian National Art Guild vabi na simpozij, razstavo in sprejem, ki bodo na Notre Dame College, 4545 College Ave., S. Euclid, O. v nedeljo, 10. marca, od 1. do 5. pop. Razstava bo sicer od 10. do 29. marca v prostorih Clara Fritsch knjižnice.

Konferenca o etničnosti—

To soboto bo na Cleveland Community College, 2900 Community College Ave. konferenca o etničnosti. Sodelovalo bo več znanstvenikov. Vstopnine ni, razen za kosilo, ako ga želite. Konferenca se bo začela ob 9.30 dop.

LILIJA vabi—

Dramatsko društvo Liliya vabi na igro »Stari grehi«, ki bo uprizorjena v nedeljo, 10. marca, ob 3.30 pop. v Slov. domu na Holmes Ave.

Na zajtrk DNIJ—

V nedeljo, 10. marca, bo društvo Najsvetejšega Imena pri Sv. Vidu priredilo svoje letno kosilo »omlet in klobasic«, seveda v farnem avditoriju. Serviranje bo od 8. zj. do 1. pop. Vstopnice za odrasle so po \$3, za otroke do 12. leta pa \$1.50. Vstopnice že imajo člani DNIJ, v župnišču, dobili pa jih boste tudi pri vhodu na dan prireditve.

Koncert Glasbene Matice—

Pevski zbor Glasbena Matica vabi na svoj koncert, večerjo in ples, ki bo v soboto, 9. marca, v SND na St. Clairju. Za ples bo igral Jeff Pecon orkester. Vstopnice imajo člani zbora, ali pa lahko pokličete 524-4053.

V Barberton—

V nedeljo, 10. marca, bo imela koncert v Slovenskem centru v Barbertonu USS godba na pihala. Naslov centra je 70 14. cesta W v Barbertonu. Na koncert bo mogoče potovati z avtobusom, ki bo odpehjal od parkališča SDD na Waterloo Rd. tisto nedeljo ob 1. uri popoldne. Sedež lahko rezervirate, ako pokličete Gene Marcha na tel. 449-1783.

VREME

Pretežno oblačno danes z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 47° F. Spremenljivo oblačno jutri z najvišjo temperaturo okoli 35° F. V četrtek deloma sončno z najvišjo temperaturo okoli 38° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: \$18.00 — year; Kanada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 16 Tuesday, February 26, 1985

Delajte nacionalno politiko,
ne internacionalne!

Klic v naslovu se nanaša na politične akcije in ukrepe, ki jih izvaja slovenska vlada v Ljubljani nad zamejskimi Slovenci na Koroškem in Primorskem. Kar dovolj pogosto je slišati poročila in pritožbe, da se matična domovina veliko premalo briga za rojake za mejami, kadar se pa briga, gre njena politika v prid ideološkimi (t.j. komunističnim) in ne narodnim, slovenskim interesom. Iz komaj polpretekle zgodovine se še spominjamo, kako so koroški Slovenci še za Titovega življenja in njegovega neomejenega totalitarnega vladanja prosili za diplomatsko posredovanje pri dunajski vladi, da bi spravila v življenje določila čl. 7 znane državne pogodbe, ki zagotavljajo koroškim Slovincem njihove narodne pravice. Vse zastoj, zgodilo se ni nič takega, kar bi želje Korošcev utešilo in jim pravice zagotovilo.

Stvari so se razvijale naprej po načrtih dunajske vlade, ki očitno dopušča in celo pospešuje sistematično ponemčevanje slovenskega življa na Koroškem. Že leta in leta se bije neenak boj za reorganizacijo osnovnega šolstva po deželi, ki ga lokalne oblasti manipulirajo na način, kakor je najbolj škodljiv za slovenski jezik in slovensko vzgojo. Sedanje, Slovence itak nenaklonjeno dvojezično šolstvo, hočejo nemški nestrpnosti in sovražniki vsega slovenskega, zamenjati z delitvijo šol v samo nemške in samo slovenske na tako imenovanem dvojezičnem ozemlju Koroške, ki je že do skrajnosti skrženo.

Odlok o separatnih šolah bi zadal Slovincem, že dolgo obupno boreči, se za svoje jezikovne pravice, smrtonosen udarec. Osvestili so se in ustanovili »Nadstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem«, ta komite pa je organiziral veliko protestno demonstracijo in zborovanje na dan 16. novembra 1984 v Celovcu.

Okrog 3000 ljudi se je udeležilo protestne demonstracije, ki se je razvila po celovških ulicah in se ustavila pred vladno palačo in tam izročila zastopniku vlade primerno resolucijo. Pravijo, da je bila manifestacija zelo učinkovita in bi bila dosegla pozitiven uspeh, če bi ne bil drugi del vsega pokvaril. Demonstranti so se namreč zbrali na velikem sejmišču na protestno zborovanje. Tu so se pa jasno pokazali komunistični rožički: namesto da bi bili vsebino zborovanja posvetili in omejili na koroške jezikovne in narodne probleme, so pravili na dan problem Nikaragve, parti-zanski zbor iz Trsta pa je med drugim zapel komunistično internacionalo. Predlagano je bilo, naj se podpiše resolucija za neodvisnost Nikaragve...

Pogumni študenti slovenske gimnazije so zapustili zborovanje, in eden med njimi je pripomnil, da »kot nevtralen opazovalec dobi vtis, da so koroški Slovenci sami komunisti.« Kako je to v očeh avstrijskih Nemcev in svetovne javnosti učinkovalo na oceno koroških Slovencev, lahko izračuna vsak sam.

Celovski list *Naš tednik* je med drugim priobčil protestno izjavo učencev 8. razreda slovenske gimnazije, ki se delno glasi: »...Po krinko nadstrankarstva je uspelo levi-

Iz življenja Slovencev
v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — Že danes sporočam, da bo dne 2. aprila 1985 predstavljen ameriški javnosti naš največji slovenski pesnik France Prešeren. Predstavljen bo na najvišji umetniški ravni v veliki dvorani Alverno College, 3401 S. 39. cesta tu v Milwaukeeju. Tiskano vabilo (v angleščini) se glasi:

"Flowers of a Poet's Mind"

by France Prešeren

A Performance of Song, Poetry and Dance

presented by Isabelle Kralj

April 2, 1985

Pitman Theatre

8:00 p.m.

Admission \$5.00

*Pesem moja je posoda tvojiga imena,
Mojiga serca gospoda, tvojiga imena;
V nji bom med slovenske brate sladki glas zanesil
Od zahoda do izhoda tvojiga imena:
Na posodi v zlatih čerkah slava se bo brala
Od naroda do naroda tvojiga imena,
'Z nje svetloba bo gorela še takrat, ko bova
Unstran Karonoviga broda, tvojiga imena.
Bolj ko Delie, Korine, Cintie al Lavre
Bi bilo pozabit' škoda tvojiga imena.*

Priprave vodi učiteljica ple-sov in umetnosti na Alverno Collegeu in univerzi Wisconsin v Milwaukeeju Biba Kralj-Bambičeva. Pri sporedu bodo sodelovali sami poklicni strokovnjaki - šolani ljudje. Za informacije (v Milwaukeeju in okolici) pokličite tel. 778-1352 ali 453-9442. Te izredne prilike ne bi smel nihče zamuditi!

Naš predpust — Bilo je v soboto, 16. februarja, zvečer pri Sv. Janezu. Domača predpustna veselica. Dvorano, ki je bila lepo okrašena in privlačna, so napolnili slovenski ljudje in njih prijatelji in zasedli vse mize. Bila je večerja, ki jo je moč dobiti le enkrat na leto: domače krvavice in pečnice z zeljem, žganci in krompirjem ter domačim pecivom, ki zraven dobro gre.

Tako se je tudi letos kuhinja odlično odrezala, tako seveda tudi bara z nasmejenimi mladimi Triglavani. Začutil si takoj prijetno in domače razpoloženje. Prihajale so med tem

v radovednost vsem, pisano oblečene maskare iz »celega sveta« v različnih nošah in »gvantih«. Zaigrali so še domači godci, ki so mlajši svet pognali v vrteči se krog po dvorani. Maskam so pripeli posebne številke, po katerih so jim bile potem prisojene določene nagrade. Sledilo je tudi žrebanje raznih dobitkov v veselje srečnejšem.

Na tem mestu gre zahvala celi organizaciji dela: v kuhinji, vsem točajem, tistim, ki so dvorano okrasili, prodajalcem listkov, reklamami na slovenski radijski uri, Ameriški Domovini in osebnim povabilom prijateljem. Hvala tudi župniku Rev. Lovrencu Gromu, za uporabo dvorane in ostalih prostorov. In, seveda, še posebej hvala vsem, ki ste našo prireditve obiskali!

Na tem mestu čestitamo mlademu Triglavu Tommyju Smoliču, ki je te dni diplomiral na Marshall School of Law v Chicagu ter postal prav-

čarskim ekstremistom pritegniti veliko množico ljudi v sejsko dvorano. S komunistično obarvanim programom so odbili veliko udeležencev... Odločno obsojamo tiste, ki to težko borbo za obstoj slovenskega naroda izrabljajo za svoje ideološke namene, sejejo seme sovraštva med nami in tako prav zares opravljajo s svojim narodnim izdajstvom delo koroškega Heimatdiensta...

Ali ni na mestu tudi naša ostra obsodba strankarske politike ljubljanske vlade in partije, in naša odločna zahteva, da začno voditi za mejami slovensko narodno politiko, ne pa komunistične internacionale, ki zamejskim Slovincem ogromno škoduje?

Naša ostrá kritika slovenske vlade velja tudi za njeno politiko glede Slovencev nasproti Italiji. Stalno se ponavljajo pritožbe primorskih Slovencev, da se »mamica« ni ne briga za njihove narodne probleme pod Italijo. Še več: namesto da bi zagovarjala in posredovala za njihove narodne pravice in zahteve pri italijanskih oblasteh, sili s svojim političnim in gospodarskim pritiskom slovenske ljudi proč od slovenske skupnosti v italijansko komunistično partijo. »Fratelanca« slovenskih komunistov z Italijani pomeni usihanje, propadanje slovenske narodne moči in skorajšnja narodna smrt.

Italijanski krogi se tega za Slovence smrtonosnega stanja zavedajo in zmeraj pogumneje dvigajo glave. Oni dan smo brali o pouličnih demonstracijah italijanske mladine zoper rabo slovenskega jezika v Trstu. Ali se v tem mestu znova poraja doba fašizma? Pomislite! Trst do prve svetovne vojne (ko ga je Italija dobila za plačilo prelomljenega pakta z Nemčijo) ni bil nikoli italijanski, marveč je — pod (dalje na 4. str.)

nik!

Kaj je pa doma novega?

Zbliževanju dežel med Alpami in Jadranom bo služila nova mednarodna letalska proga, ki bo trikrat na teden povezovala bavarsko prestolico Monakovo s slovenskim glavnim mestom Ljubljano. Poslovneži, turistični potniki in marsikateri slovenski zdomec in izseljenec bo hitreje in udobneje potoval z novimi letali tipa Dash-7, ki jih je slovensko podjetje Inex-Adria kupila v Kanadi. Redni poleti so začeli že 7. decembra, letijo pa ob ponedeljkih, sredo in petkih.

Tukaj v Milwaukeeju se dobi zanimiva knjiga »Prekmurci in Prekmurje«. Priporočamo jo posebno prekmurskim rojakom. Dobite jo pri F. Rozina, 4850 S. 69th St., Greenfield, WI 53220. Tel. št. 281-3265.

»Čas je denar,« je rekel natak in k računu pripisal še datum.

V pričakovanju skorajšnje pomladi, vse bralce lepo pozdravlja

F. Rozina

Karmel v Sori

FOWLER, Kans. - Dne 17. februarja je bil v ljubljanski Družini prav lep članek o gradnji karmeličanskega samostana v Sori. Objavljena je bila tudi slika, ki kaže, da je do strehe že vse dograjeno. Isti dan sem dobil tudi pismo od sestre prednice, kjer pove, kako lepo stavba napreduje. Boje se seveda, kaj bodo storile, ko jim bo denarja zmanjkalo. Zato ponovno prosijo za pomoč.

Že v zadnjem članku sem vam povedal, da so dolarji, ki jih tja pošiljamo, popolnoma na varnem in se jih nihče ne more dotakniti, še manj pa ukrasti. Med tem časom sem dobil ponovna zagotovila iz Slovenije in drugje, da so naši darovi na varnem. Zato upam, da vas uvodnik v *Ameriški Domovini*, ki ga je napisal L.P., ni prav nič prestrašil.

V zadnjem času sem prejel in odposlal sledeče darove: N.N., Barberton, Ohio \$100; Anton Vogel, Euclid, Ohio \$50; Janez Prosen, Cleveland, Ohio \$40; Paula Adamič, Cleveland, Ohio \$10; N.N., Racine, Wis. \$10; N.N., Kansas, \$90; Mary Kebe, Gloucester, Kanada \$100; R.S., Waukegan, Ill. \$100; N.N., Chicago, Ill. \$50; N.N., Kansas, \$250.

Vsem darovalcem pristrčna zahvala!

Če imate kakšne posebne molitvene priprošnje, kar sporočite mi, pa bom poslal sestram. Molitev je njih poklic, svojih dobrotnikov ne bodo nikdar pozabile. Denar lahko pošljete na moj naslov:

Fr. John Lavrih,
P. O. Box 38,
Fowler, Kansas 67844

IZ NEWYORŠKE PROSVETE

»Mi gremo naprej, mi gremo naprej,
mi strelci,
in pred nami plamen gre skozi noč
kot Bog pred Izraelci.«

Tako je zapisal Oton Župančič! Čeprav nismo strelci in ne gre pred nami plamen skozi noč, smo vendar kljub nergačem, zabavljačem in kritikom »šli naprej« in napolnili dvorano na februarški uri. Ali so bili ti, ki so napolnili dvorano prosvetarji, farani, srenjčani ali neprosvetarji — Bog pomaga, v koliko razredov nas že delijo! — res ne vem.

Dejstvo je, da je bila dvorana polna, čeprav je bila v soboto farna zabava s plesom v Ridgewoodu in so prišli mnogi kasno domov ter morali zgodaj vstati. Na vsak način moramo delati nekaj prav, ker bi se sicer farani po tolikih letih ur naveličali, če bi jim ne uga-jale.

Naj bo dovolj! Nimam navade se razpisovati in pogrevati »staro župo«. Tudi to sem zapisal le, ker je danes pustni torek, v trdni želji, da ne bomo pisali samo tega, kar nas utegne razdvajati, ampak tudi to, kar nas združuje.

Ura je bila posvečena humorju. Slišali smo dve šaljivi zgodbi in celo vrsto šal. Med te pa se je vpletla pesem otrok in solospjev dr. Dominike Lango.

Spomnili smo se, kako je na pustno nedeljo hodil po Ribnici Ludvik Bugar st. in pel »Lan' sem bil špeha sit, letos pa zelja«, čeprav je imel vsako leto dovolj i špeha i zelja. Ivan Oblak je v istem času sedel s prijatelji v novomeški gostilni in pel: »Glažek še ni prazen, ne gremo še narazen«, Simon Kregar pa z brunnimi klerikalci v unionski kleti v Ljubljani »Vince lepo barvano, glažek je natočen, na zdravje pijemo Toneta (verjetno Korosca), njemu je določen.«

Na pustno nedeljo so se Slovenci veselili. To smo delali z njimi tudi mi, saj smo bili mladi in se nismo zavedali, kaj nas še čaka. Veselili smo se tudi v ponedeljek in torek, v sredo pa smo šli v cerkev, se potresli s pepelom in skušali živeti v postu v pokori in dobrih delih. Ali smo uspeli? Bog ve!

Sporod je začel mali Ive Lango. Vskočil je mesto dru-

gega in igral — kakor vedno — z mladostnim elanom in tehniko odraslega skladbo »Tropicana«.

Mala Vesna Vodlan je recitala kratko pesem o Sneženem možu in John Minnich je opisal na humorističen način svoje doživljanje v naši cerkvi in fari.

Nato so nastopili Zupančiči. Inge je zapela »O, moj preljubi, dragi dom« in Metka je z njeno pomočjo deklamirala »Zima bela«.

Mnogi ljudje verujejo v reinkarnacijo (zopetno učlovečenje), med njimi filmska igralka Shirley MacLaine in pok. general George S. Patton. Skrajni čas je bil, da načnemo tudi to še neraziskano polje — in to vprav na pustno nedeljo! Slišali smo zgodbo o prejšnjem življenju Kalanove družine, ki je živela pred 125 leti v Denverju. Navzočim smo pokazali sliko družine iz te dobe in povedali, kako je slika prišla v Kalanove roke. (Zgodba sledi temu poročilu, op. ur.)

Drugi del sporeda je začela dr. Lango, ki je z vso resnostjo in poklicno tehniko prekrasno zapela pesem »Modrijan«, ki jo je uglasbil Marjan Možina. Na klavirju jo je spremljala hčerka Mirjam.

Peter Remec je prav dramatično povedal šale iz slovenskega humorja. Nejče Zupan pa je na preprost, a prikupen način povedal zelo veselo zgodbo »Zmeda«, ki jo je sam prestavil iz angleščine in jo presadil na slovenska tla.

Ker Simon Kregar ni prišel na uro, sem moral podpisani namesto njega povedati šale iz Newyorškega humorja, ki jih je vse leto zbiral Brooklynški Jože in prihranil za to uro. Vse šale so letele na navzoče v dvorani. Torej kakor Amerikanci, imajo tudi naši Newyorčani razvit smisel za humor! Od srca so se smejali. Tako je dossegla ura svoj namen!

Moj stric je govoril: »Kdor se rad smeje, dolgo živi!« On se je rad smejel in je tudi dolgo živel.

Dr. Zdravko Kalan

Reinkarnacija

(Iz newyorške prosvete)

Filmska igralka Shirley MacLaine veruje v reinkarnacijo — zopetne učlovečenje. V svojih spominih piše, da je bila že enkrat na svetu in da je bil njen poklic — prostitutka. Pred leti sem čital knjigo o generalu Georgeu Pattonu, katerega Tretja armada mi je pred 40 leti vrnila svobodo. Ko je bil z oficirji nekje v Afriki, je rekel, da tisti teren pozna, ker je bil tam že pred 200 leti.

Jaz nisem nikoli verjel v reinkarnacijo, dokler nisem lani nekaj doživel v Denverju, Colorado. Snaha, vnuk in jaz smo šli z letališča v mesto, ker je imel sinovo letalo iz Azije zamudo. Bila je sobota in ceste so bile skoraj prazne.

Srečali smo starejšega gospoda, ki nas je že od daleč začuden opazoval. Ko je prišel do nas, se je prestrašen ustavil, buljil v nas in v angleščini vprašal: »Ali ste res vi, Valentin Kalan, vaša hčerka in vnuk?«

»Res! Le da je gospa moja snaha in ne hčerka. Od kod nas pa poznate?«

»Poznam? Po sliki, ki jo imam!..... Saj morate vendar vedeti! Vi ste jo verjetno dali za spomin mojemu dedu, ko ste pred 125 leti živeli tukaj v Denverju. Bili ste med prvimi naseljenci in ustanovitelji Denverja. Vaš sin je bil prvi šerif in vi bogat posestnik z velikim rančom.«

Najrajši bi mu rekel, da se gre solit, pa sem se premagal in rekel:

»Vi se motite! Midva z ženo živiva v New Yorku, sin z družino pa v Jakarti. V Denver sem prišel prvič pred petimi leti... in nikakor pred 125 leti. To so morali biti neki drugi Kalani, mi gotovo nismo bili!«

»Lepo vas prosim, pojdite z menoj. Pokazal vam bom sliko. Sami boste odločili, ali ste na sliki ali ne. Hiša ni daleč, kakih 400 korakov od tukaj. Moje ime je Bill Harding.«

»Pa pojdimo!« sem rekel snahi, »čas imamo in stvar postaja zanimiva.«

V elegantni dnevni sobi stare kolonialne hiše je visela na vidnem mestu slika neznanega slikarja.

Zdaj smo mi trije strmeli. Na sliki smo bili mi trije in še moja žena, sin in dve vnukinji! Kako je to mogoče? Oblečeni smo bili tako, kakor so se oblačili ljudje v tisti dobi, toda v oblekah smo bili mi... Kalani iz New Yorka in Jakarte. Prišni Kalani ... brez dvoma.

Prosil sem ga, da nam kaj več pove.

»Povedal sem vam pravzaprav vse, kar sem vedel. Sliko je dobil od vas moj stari oče. Vedno je bila obešena v tej sobi. Na zadnji strani okvirja je bil napis: Valentine Kalan family in datum (zdi se mi 1876, ko je Colorado vstopil v unijo) ter ime slikarja. Nekoč je bil pri sosedu požar in gasilci so oblivali z vodo tudi našo hišo, da bi se ne vnela. Hiša se ni vnela, toda voda je izbrisala

Na kosilu Misionske Znamkarske Akcije

Preteklo nedeljo je bilo v avditoriju pri Sv. Vidu v Clevelandu letno kosilo Misijonske Znamkarske Akcije.

Zgoraj: Mize so zasedene, pred kuhinjo pa še čaka dolga vrsta. Obisk kosila je bil zelo dober, kot vsako leto.

Spodaj: Gdč. Angela Bolha je na MZA kosilu vodila »cvetličarno« in kar lepo uspela s prodajo.

napis in uničila zadnjo stran okvirja. Morali smo napraviti novo.... No, zdaj mi pa povejte, ali ste na sliki ali niste in ali ste živeli v Denverju pred 125 leti ali ne?«

»Priznam, da smo na sliki mi Kalani. Ne morem pa trditi, da smo živeli tukaj pred 125 leti, ker tega ne vem... Čudno pa je in si ne morem razložiti, zakaj me vleče srce v Colorado bolj kot katerokoli državo v ZDA.«

Vedno sem se strinjal z Arthurjem Chapmanom, ki je zapisal:

»Out where the hand clasp's
a little stronger,
Out where the smile dwells a
little longer,
That's where the West
begins.«

Po slovensko:

»Tam, kjer je podajanje
roke krepkejše,
tam, kjer je smehlaj
nekoliko daljši,
tam se začne Zahod.«

Toda to še ne more biti razlog, da hrepenim po Coloradu. Morda je res v ozadju še nekaj drugega. Kdo ve?

Enako sta mislila moja snaha in vnuk. Ta je bil posebno ponosen, ker je edini na sliki nosil pištolo.

Morali smo iti nazaj na letališče. Moja snaha je fotografirala tisto tisto.

Zahvalili smo se Hardingu, se poslovili in mu obljubili, da ga obiščemo, ko pridemo zopet v Denver. Dal sem mu svoj naslov.

Poglejte fotografijo in mi povejte svoje mnenje.

(Sestavka »Slovenski humor« in »Newyorški humor«, ki ju omenja dr. Kalan, bom objavil prihodnji torek. Ur.)

Novi grobovi

(nadaljevanje s 1. str.)

Glavich, vdova po l. 1942 umrlem Georgeu, sestra Josepha in Caroline Starich (oba že pok.), hčerka Josepha in Mary (roj. Skul) Glavich (oba že pok.), zaposlena nekaj let pri Ohio Bell, članica društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ. Pogreb bo iz Grdinovega zavoda na Lake Shore Blvd. danes, v torek, v cerkev sv. Jeroma ob 10. in nato na Kalvarijo.

Boris Kozel

V četrtek, 21. februarja, je v Manor Care negovališču po dolgi bolezni umrl 70 let stari Boris Kozel, prej živeč na Lucknow Ave., rojen v Clevelandu, mož Betty, roj. Waltman (pok.), brat Frances Schaffer, Phillipa, Mary Dryfuse in Stanleyja (pok.), zaposlen kot strojnik pri National Acme 40 let, član in bivši predsednik Kluba slov. upokojenec na Waterloo Rd., član SDD na Waterloo Rd., Slovenian National Art Guild in več drugih organizacij. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152. cesti včeraj, v ponedeljek, na pokopališče Vernih duš.

Leonard Virant

V sredo, 20. februarja, je na svojem domu na posledicah srčne kapi umrl 66 let stari Leonard Virant, rojen v Clevelandu, brat Anthonyja, Jean Roberts, Rudolpha, Albina (Geneva, O.), Mary, Olge Zalek (Fairport Harbor, O.) ter že pok. Josepha in Franka, zaposlen kot strojnik pri Oliver Corp. mnoga leta, dokler ga ni bolezen prisilila, da je šel v pokoj. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152. cesti včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Pavla in od tam na pokopališče Vernih duš.

(Dalje na str. 4)

Rešitev uganke:

Na koncu ure sem pojasnil, da je bila fotografija narejena v Great Lake, Colo. Fotograf izbere oblačila, razpostavi vse in ukaže, da se nikdo ne smeje.

— Farna maškarada brez mask... —

NEW YORK, N.Y. - Čeprav je res, odkar sva se pred leti s prejšnjim župnikom očetom Richardom domenila, da bi spet pripeljali na slovensko Osmo predpustno veselico, kot je bila njega dni v navadi med njujorškimi Slovenci, že takrat je v povabilu ni imenoval za »maškarado«, dasi je ustna reklama tekla v to smer. In tako smo spet na Osmi priklicali nekaj iz narodne skrinje navad in običajem, pa četudi imajo pustne navade in norčije precej ostaline poganstva v sebi.

Resnici na ljubo moram omeniti, da v letih, ko je imela »SAVA« še življenjsko vodo v sebi, so Savani enkrat kar nekam bolj na široko organizirali svojo intimno maškarado. Priznati moram, da je kot maškarada kar dobro uspela. Prav tako nam je prva, ki smo jo organizirali za slovensko Osmo v najeti dvorani v Ridgewoodu. Takrat so prišli skoraj vsi naši »ta študirani«, z dobrimi pozicijami vsepovsod.

Človek je bil tega kar vesel, misleč, da poživljamo naše skupno življenje slovenske fare sv. Cirila s slovensko njujorško srenjo. Kajti mejnost med tema dvema je bila vse predolgo, včasih kar močno začrtana. Posledica tega je, da smo se morda že nagnili k zatonu njujorške narodne skupnosti kot celote.

Življenja ukaz, kateremu botruje smrt, ima v naši skupnosti večjo besedo kot pa rojstvo. Meni pa nekateri tako zamerijo, ker nas preštevam, koliko nas pride skup, in odštevam tiste, ki odhajajo za zmerom, in pa tiste, ki življenjsko pešajo in so kar vkovani v svoje domove, pa kakršneoli že. To so tudi domovi za ostarele in onemogle.

Pa te naše ženske za pustne veselice na Osmi se niso »našmile«, ampak so napekle potice in pa krofe, ki so bili zares krofi, da so se ti smejali in zapeljevali. Kdo je že pozabil krofe Graškove Josie in Žnidarjeve Pepe, ki so ji tudi rekli Mrs. Kukovic?

Le nekaj let po svoji vrnitvi v rojstno deželo, ko sem se zadržal pri sestri v Ridgewoodu, sem okusil slast življenja našega starega rodu. Kar brez vseh

težav sem se znašel sredi med njimi. Ne med dvema ognjema, čeprav je bila takrat večina za partizansko stran, jaz pa čisto na drugi. Še sem pričal razgibanosti — po svoje seveda — njujorških Slovencev nasploh. Vendar zmerom bolj so se začeli vrstiti moji obiski pogrebnih žal. Naši ljudje so začeli odhajati vse bolj in bolj v nepovrat...

Odhode so pa nekaj let, od 1948 do 1952, mašili prihodi drugih. Na »Osmi« zato življenje še ni bilo v upadanju. Nedelje so bile takorekoč še vse lepe slovenske nedelje. Nismo še poznali enomesečnega obiska sv. Cirila. O, žena je bilo še dosti okrog njega, ki so ga čistile in stopile za štedilnik v kuhinji, kadar je bilo treba. In v današnjih dneh, kako je? Za čiščenje in ureditev oltarjev je samo Helen Klezinova, za kuhinjo pa Babnikovi.

Tudi to dejstvo nam razloži, zakaj imamo pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi toliko »pasjih« nedelj v vsakem letnem času, ne samo ob najhujši poletni vročini. Pa mi zamerjajo, ker nas vse zlahka preštejem, nikdar mi ni treba prešteti. Ali boste začeli zamerjati še tistim na Slovenskem, ki so se lotili mojega posla v drugačni obliki, in začeli opominjati, in to kar resno: **samo en milijon nas še bo**, čez toliko in toliko let... in kaj bo potem...? Ali je tudi to za Miklavžev in pustni humor?!

Po lepi tretji januarski, čeprav je bila mrzla nedelja, smo dobili zadnjo januarsko in prvo februarjsko nedeljkjo. Januarsko nedeljo nam je do neke mere odgnala mrtva faranka Roza Kovač. Vsako leto, ko je bila še živa, je ona imela na tretjo novembrsko nedeljo spominsko mašo za svojega umrlega moža in pripeljala v cerkev in dvorano svoj Kovač, Rupnik, Ručigajev klan. In tako je bilo tudi na to januarsko nedeljo, da je njena hčerka Rozi za materino spominsko mašo sklicala isto sorodstvo, in ga pripeljala tudi k prosvetni uri. Hkrati pa je lepo odgovorila na pismo za sklad privabljanja mladih frančiškanov iz Ljubljane k slovenskemu sv. Cirilu na Osmi.

Slovenski New York je imel frančiškane pred Lemontom. Ali bomo znali zdržati, da bomo postali zgodovinski primer, da bo slovenski sv. Ciril preživel slovenski frančiškanski Lemont?! »Od vas je vse odvisno,« nam je klical ob 50-letnici naše fare pok. dr. Farkaš, lahko rečem, v zgodovinsko pomembni pridigi.

Druga februarjska nedelja ni bila več ena mrzlih, ampak je spominska maša za Krotilovo priklicala nekaj faranov, ki jih sicer na to nedeljo ne bi videli pri slovenskem sv. Cirilu.

Tako se vse te nedelje ni dalo prav nič kaj prida vabiti še ustno na farno pustno zabavo. Na četrto sem odšel k Srbom, ker so slavili sv. Sava, in tam vabil k nam na zabavo. Srbski brat Joco Todorović mi je takoj odločno povedal, da bo zagotovo organiziral eno omizje. In ta je bila prva polno zasedena miza.

Naši pa se še niso odločili in vsi so skoraj cincali vse do zadnjih dni. Sem pa tja sem nekaj po telefonu pridobil. Joco javi še za eno omizje. Tokrat nam je odpovedala zaradi bolezni svojega moža Frances Correl, ki je zmeraj organizirala dva do tri omizja. Kristina Zajc se ni tokrat počutila, da bi vabila. Nekaj jih je zadnji trenutek odpovedalo. Nekaj jih je imelo privatne večerje.

A, hvala Bogu, srbski brat Joco je zadnji večer, prav iz dvorane, organiziral še tretje omizje. Tako so nas ta pustnosobotni večer bratje Srbi potegnili iz zagate, kot so nas leta 1918, v tisti vsesplošni narodni zmedi in nepripravljenosti: brati svoje, da niso Italijani obstali na Vrhnikih, Cankarjevem rojstnem kraju, in v Logatcu, ki so ga že zasedli. (O vlogi Srbov, predvsem v letu 1918, imamo nekateri precej drugačno mnenje, op. ur.)

Kar ves večer torej še precej praznih miz. Jaz sem čakal pri vhodu, kdaj pridejo še drugi, ki bodo morda maske. In vendar moje upanje se je razbilo v tem čakanju. Prva maska, Dorothy Klezinova, je prišla okoli desete. Lepo napravljena kot Indijanka. Maske si ni nadel. Z veseljem sem ji izročil številko 1. In potem spet dolgo nič. Pa pribrenči mala čebelica Marjetica Zupančičeva, tudi brez maske. Spet sem bil vesel, čeprav mi je v misel padel Zupančičev stih: Čebilaca, pa po kaj si priletela... In kot sta Indijanka in Čebelica prišli 1 in 2, tako se je tudi podelila nagrada.

Kar pa je bilo zbranih, so se lepo in dostojno zabavali. Delovnih faranov sem zazrl ta

večer prav malo, ali menda nič. Kot kroničar slovenskega sv. Cirila pa sem srečal že poznane garače: Judito Prelog, Anki Babnik in njenega očeta Antona, Jožeta Groma in pa še tistega nesrečnega Toneta, ki farane šteje, ko k sv. Cirilu prihajajo. Pa naj v svojo kroniko postavim tudi to: Na farni pustni zabavi nas je bilo zbranih: 92 odraslih in 14 otrok, mladoletnih. Od odraslih 62 Slovencev in 30 bratov Srbov, ki se med nami zmerom dobro počutijo.

Drugi dan, pustna nedelja, je bila lepa tretja februarjska pri Sv. Cirilu. Cerkev je bila lepo posedena, dvorana polna. Z otroci vred 100 slovenskih duš. Program pustni-šegav, z eno umetniško točko: solo dr. Langove ob občuteni klavirski spremljavi njene hčerke Mirjam. Na svoji, Ligin knjižni stojnici sem oddal slovenskih knjig kar za precej prek \$400.

Imeli smo spet nekaj gostov. Tako je med nas prišla Katrca Burgar-Sodja. Po več kot letom in pol sem spet zagledal smejoč obraz Babiča iz New Jerseyja. Obljubil mi je, da bo prihodnji mesec spet prišel in potem gre kot mnogokrat na svojo pot.

Takšna je bila resnična slika življenja njujorške srenje in okoli njene fare slovenskega sv. Cirila na Osmi v času med tretjo januarsko in tretjo februarjsko nedeljo 1985.

Toda v vsem tem času nas Rojenica ni nikdar obiskala, nam tako sovražna — Smrt, pa kar dvakrat...

Tone Osovnik

Novi grobovi

(nadaljevanje s 3. str.)

Donald J. Finzgar

V petek, 22. februarja, je umrl Donald J. Finzgar, mož Peggy, roj. Patterson, boter Tiffany Gumto, sin Jamesa (pok.) in Helen, roj. Mantel, Finzgar, nečaka Josepha Mantela. Pogreb je bil včeraj, v ponedeljek, iz Brickmanovega zavoda v The Master's United metodistično cerkev.

**Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu!**

Mary Drenik

V četrtek, 21. februarja, je v Euclid General bolnišnici po kratki bolezni umrla 88 let stara Mary Drenik, rojena Vengust v Mariboru, Slovenija, žena Felixa (pok.), mati Felixa (Phil), Alice Markouc in že pok. Williamsa, 16-krat stara mati, 21-krat stara mati. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152. cesti včeraj, v ponedeljek, v cerkev sv. Kristine in od tam na pokopališče Vernih duš.

MALI OGLASI

SLUŽBA HIŠNIKA

Župnija Sv. Vida išče hišnika za cel dan ali za gotove ure. Plača in stranski dohodki po dogovoru. Predpogoji: dober delavec, izkušnje in priporočila. Kdor se zanima, naj pokliče župnijski urad: 361-1444 (X)

FULL OR PART TIME
Custodial maintenance position, at St. Vitus parish. Salary and fringe benefits. Experience desirable. Good worker. References required. To apply call parish office 361-1444. (X)

Help Wanted

Retired man to help around the home in exchange for room and board. 451-5182. (15-18)

For Sale

Small bungalow, E. 185 St. area. For details, call 531-7570 (15-22)

DRIVE BY

19103 Chickasaw E. of 185 St. Our Lady of Perpetual Help Parish. English Tudor. Solid, well built. 3 lge. bdrms. Natural woodwork. Dry basement. Eat-in kitchen. House needs cosmetics. Lot size 84x100. Large enough for a garden or can be divided. Slovenian spoken.

**FLORENCE ROME
REALTY
531-0606**

(13-16)

Delajte nacionalno politiko, ne internacionalne!

(nadaljevanje z 2. str.)

Avstrijo, kot velika trgovska luka, z narodnostno zelo mešanim prebivalstvom — ostajal s popolnoma slovensko okolico zaznavno slovenski prostor. Italijani ga hočejo sedaj povsem poitalijančiti. Kako se v očigled takemu razvoju obnaša Jugoslavija in zlasti Slovenija spričo jasnih signalov iredentističnih demonstracij? Očividno z nadaljno podporo fratelanci v prid italijanskega komunizma.

Situacija na Primorskem in Koroškem postaja bolj in bolj nevzdržna. In je čas, da se oblastnikom v Ljubljani in Beogradu glasno pove, da je njihova zaščita rodnih bratov za mejami na čeli črti negativna. Nehajte vendar na njihov račun in škodo uganjati politiko mednarodnega komunizma, začnite pa izvajati reševalno politiko za obrambo njihovih narodnostnih pravic in narodnega obstanka. Sicer vas bosta nekoč zgodovina in narod obsodila in obtožila kot največje škodljivce.

L. P.

Anton M. Lavrish

**ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)**

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

ZLORABA REVŠČINE

Nauk cerkvenega učiteljstva je revežem zelo naklonjen. To naklonjenost je Cerkev prakticala vso svojo zgodovino. Dandanes pa smo priče, kako so tkim. »teologije osvoboje-nja« zlorabile revščino in reve-že dejansko zapeljale. Sveta kongregacija za nauk in vero je na to zlorabo opozorila. To pa ne pomeni, da se je Cerkev nehala zavzemati za reveže ali da se v svojem nauku ne pote-guje več za socialno pravičnost. Česar Cerkev ne dopušča, je, da bi reveži postali demagoški inštrument za širje-nje socializma, ali da bi se za njihovo osvoboditev upora-bljale proti-evangeljske meto-de marksističnega značaja, ki je sovraštvo in silije.

Ko govorimo o revežih in o naši prvenstveni naklonjenosti njim, je treba gotove stvari premisliti in pojasniti, da bo bolj jasno, kako jim pomaga-ti, kako jih osvobajati, kako jih odreševati ali pa kako jih izrabljati za razredno borbo.

Besedo revež, reven upora-bljamo navadno v splošnem pomenu besede; kadar komu manjka potrebnih materialnih dobrin za življenje, je reven. Evangeljski smisel reveža je pa širši: človek, ki je ubog ni nuj-no reven, je lahko celo bogat in ekonomsko neodvisen. Po terminologiji sv. Avgušтина, ki sta jo prevzela papeža Pavel VI. in Janez Pavel II., je razli-ka med »imeti malo« in »biti majhen«. Revež ima malo; kdor pa je v duhovnem pome-nu nepopolen, je majhen. Tudi tega se je treba usmiliti, ga poučiti, dvigniti in potolaži-ti.

Evangeljska naklonjenost ekonomskemu revežu pa ni absolutna, je samo relativna. To se pravi, da revež ni zato, ker je reven bolj ali manj vreden krščanske naklonjenosti kot pa bogatin in mogočnej. V resnici tisti, ki je boljši, bolj svet, bolj podoben Bogu, ki je najvišje Dobro, bolj zasluži krščansko naklonjenost in lju-bezen ne glede na to ali je reven ali bogat, slaboten ali mogočen.

Važna je kvaliteta človeka, ne kvantiteta njegovega ime-tja. Lep zgled za to je Blažena Devica, ki je bila vredna biti mati božja in je vredna našega čiščenja, ne zato, ker bi bila revna, ampak ker je bila ponižna in v pokorščini vdana Bogu.

To je zakon ljubezni. Kdo zasluži več ljubezni? Najboljši! Komu moramo predvsem po-magati? Tistim, ki so v največji potrebi!

Omenjam reveža, ki je žrtev krivic, ki so mu jih povzročili drugi. So pa tudi ljudje, ki so padli v revščino, ne da bi bil za to kriv kdo drugi. Često so revščine sami krivi. Koliko

današnjih revežev je včeraj z divjimi štrajki pomagalo para-lizirati industrijo!

Treba je poudariti, da kr-ščanska dialektika med revnim in bogatim, med tlačanom in tlačiteljem ni nasilna borba, ki naj bogatim odvzame dobrine, da bo revež nehal biti reven, ker se bo polastil bogastva ti-stih, ki so imeli legitimno pravi-co do njega. Če more in mora revež živeti v evangeli-skem duhu uboštva, more in mora bogatin živeti v evangeli-skem duhu usmiljenja. Ko se srečata ta dva evangelska bla-gra, smo na poti, ki vodi do miru med vsemi sinovi nebe-škega Očeta. Do tega miru pa ne vodi teologija osvobojenja; v njej je krščanski smisel rev-ščine izprijen in je borba za pravice revnih spremenjena v bojevanje med razredi pod vidikom ideološke razredne borbe.

Neki južnoameriški avtor presenetljivo imenuje reveže »zakrament odrešenja« in »pr-venstveni predmet teologije«. Kako absurdna je njegova tr-ditev, da božjega kraljestva ne bo, dokler so reveži na svetu, kakor da bi v revnih skupno-stih prve Cerkve ne bilo svetni-kov! Ti so bili tudi v revnih razmerah 16. stoletja v Limi. Če revni morajo nehati biti revni, da bodo mogli vstopiti v božje kraljestvo, potem bodo v božje kraljestvo vstopili samo bogati. Vse to je še bolj nesmiselno, da ne zapišem smešno, kot pridigati revščino in živeti v bogastvu, ali pridi-gati o miru pa biti istočasno bojevnik v gverili in v pouli-čnih izgrelih.

Kakor divji štrajki, ki se jih delavci udeležujejo prostovolj-no, navadno končajo v neza-poslenosti, tako osvobodilna gibanja često končajo v sužno-sti diktature, ki jo prinaša raz-redna borba po marksistični dialektiki. Zgovorni zgled sta Kuba in Nikaragva.

To so tudi »znamenja časa«, na katere se progresivci tako radi sklicujejo. Gotovo pa to niso znamenja za lepo vreme, ker napovedujejo nevihte. »Znamenja časa« niso osebno doživeti dogodki, ampak ka-zalci ali predhodniki skritih ali bodočih realnostih, ki jih je treba šele odkriti, pametno predvideti in poskrbeti, da jim gremo naproti na krščanski način. Način pa, po katerem hodi »teologija osvobojenja«, ni znak odrešenja revnih, am-pak je znak še večje bede in usuznjenosti.

(Prirejeno po razpravi teo-loške analize o »teologiji osvo-bojenja«, ki jo je napisal Fr. Victorino Rodriguez y Rodri-guez, O.P.)

P.M.

Iz Slovenske pisarne

Nekdo je naročil dve knjigi in sicer: »Kraljica Miru« in Kosovo »Stalinistično revolu-cijo na Slovenskem«. Ko je knjigi prelistal je poslal sledeči komentar:

»V kolikor sem bežno preli-stal knjigo o čudežnih dogod-kih v Medjugorju, se bere vse-bina o teh, ko bi bili ti v smislu ontološkega dokaza znamenje in opomin današnjemu zvode-nemu razburkanemu svetu... Kar pa se tiče Kosovega dela »Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-45« — I. del, je to pravi dokumentarni „Best Seller“, ko avtor v njem analitično razčlenjuje in opisu-je ves razplet in potek komuni-stične revolucije. No, priporo-čam se torej tudi za drugi del, čim bo izšel.«

Nekdo drugi se tudi pohval-no izraža o tem zgodovinskem delu. Ni pa zadovoljen z naslo-vom. Pravi, da »Stalinistična revolucija« ni pravi naslov in da bi se moralo glasiti »Komu-nistična revolucija na Sloven-skem«, češ da »stalinizem« ni ideologija, ampak samo meto-da, samo način in to krut na-čin, kako so komunisti izvajali revolucijo na Slovenskem v letih 1941-45.

Sporočiti moramo, da tre-nutno ni več te knjige na raz-polago. Naročila in predplači-la pa še vedno prihajajo. Naročili smo novo pošiljko in pričakujemo, da bomo s knji-go lahko postregli proti koncu meseca marca. Ko bodo knjige dospele, bomo takoj objavili v *Kanadski Domovini*.

Je pa na razpolago še nekaj knjig »Kraljica Miru«, ki jo je napisala po lastnih izkušnjah prof. Marija Hvala. (Cena \$12 plus poština.)

Uprava Slovenske pisarne
618 Manning Ave.,
Toronto, Ont. M6G 2V9

Zima v SFRJ

TORONTO, Ont. - Letos smo imeli na severni polobli težko zimo. Na Floridi so zmrzile oranže in zelenjava. Tu v To-rontu smo ogrevali stanovanja na vse pretege. V zahodni in južni Evropi je bila zima z mrazom in snegom silno ostra, v nekaterih krajih najhujša v zadnjih 80 letih. Vendar tako v Ameriki kot v omenjenem delu Evrope so se ljudje na en ali drug način ubranili mraza. Vse drugačna pa je bila slika v vzhodni Evropi in Jugoslaviji.

O razmerah v SFRJ je pisala NH (2/85), da je v celi državi nastala kriza v dobavi elektrike, plina, vode, gorilnega olja, premoga in drv. V Zagrebu so deset tisoči nekaj dni zmrzava-li pri temperaturi do -11° C. Dnevno so dobivali elektriko v »kapljicah«. Starši so vodili otroke v ogrevana stanovanja prijateljev, dokler je bilo to mogoče. V sosesčinah sredi

(dalje na str. 6)

Otmar Mauser:

D V A N A J S T T I S O Č I M

Prešla je žalost, solze vse odtekle,
v dalji spomini težki so ostali,
na brate, ki v Rogu so jih pokopali,
v mukah njih življenja ure so se stekle.

Peklenske sile proti njim so se izrekle,
brez sodnika so jih v smrt poslali,
kot živino klavno so jih pobijali,
odpirali jim žile, od trpljenja vse nabrekle.

O! Kako vroče kroglice so zapekle,
ki zavrtale so se v telesa gola
v trenutkih strašnega pokola,
kon končale so se muke vse pretekle.

V naročje smrti — božje dékle —
telesa padala so v jam globine,
in v svitu pomladanske mesečine,
njih zadnje ure so se stekle.

— IZ LOVSKE TORBE —

TORONTO, Ont. - Letošnja huda zima bo pustila svoje po-sledice na divjačini, vendar upamo, da ne bodo tragične. Zima se je začela pozno, šele z novim letom, divjačina ima še veliko rezerve na sebi, da se la-hko preživi tja do marca. V marcu pa je že pomlad blizu in z njo novo življenje.

Lovska aktivnost je omeje-na sedaj pretežno na lov na zajce, v glavnem na »snow-shoes«. »Petty Trespassing Act« v veljavi od 1. 1982, po katerem je lahko vsakdo ka-znovan za prestop privatnega zemljišča z do \$1000 globe, pa skoraj izključuje lov na poljske zajce. Huda zima daje pri-liko za lov na volkove in lisice, vendar te ni tako lahko dobiti.

V dveh mesecih se odpre lov na medvede. Izkušeni lovci vedo povedati, da je treba vabo postaviti že mesec dni pred sezono.

»Game farms« nudijo nekaj aktivnosti, kakor lov na faza-ne, divje prašiče in razno dru-go divjad. Uspeh je siguren, sicer nekaj stane, divjad, ki je uplenjena, pa le preveč diši po »štali«, kakor nam je zaupal stari »raubšic«.

Slovenska lovska društva so pozimi zlasti organizacijsko živahna; veliko družabnega življenja se odigrava pozimi. Lovski klubi imajo svoje ban-kete sredi zime in s tem poživijo slovensko etnično skupino.

Tradicionalni »Moose« banket STZ se je vršil 2. febru-arja v Slovenskem domu na 864 Pape Ave. Kakor vedno že skozi 25 let, je bila dvorana polna pestre športne in lovske družbe.

Ob tej priliki je iz-šla spominska knjiga STZ Zbornik, zelo lepo ilustriran dokument društvenega delova-nja. Poleg literarne vrednosti v pesnitvah je tudi veliko pripo-vedne vsebine, zlasti napetih lovskih zgodb. Revija, katera je tiskana v slovenščini na eni in v angleščini na drugi strani, ima pa tudi veliko dokumenta-cije iz slovenskega telovadnega in športnega življenja in naše-

ga narodnega življenja sploh.

F. Grmek je prečital šaljivo pesem iz Zbornika, H. Papež pa je prečitala angleški prevod »Athlete's Credo«.

Ob tej priliki so bile razde-ljene številne trofeje atletom in strelcem za športne podvige, kakor tudi medalji Otmarju Mausarju in Petru Pavlinu za kulturne zasluge.

STZ trofejo za največjega medveda v l. 1984 je dobil Rudi Mihelič, član društva SHAC.

Starosta Frank Grmek se je na tem večeru začasno poslovil od slovenske lovske družbe; odhaja namreč poslovno za daljšo dobo v Azijo.

Dne 9. marca priredi društvo Elk iz Kitchenerja svoj lovski banket v dvorani Canadian Legion, 601 Wellington St., Kitchener. Pomenili se bodo takrat tudi o Vseslovenskih tekmah v »trap« streljanju, katere bodo avgusta 1985.

STZ Cross country prvenstvo

V nedeljo, 10. februarja, se je vršilo Slovensko prvenstvo v smučarskem teku, katero pri-reja vsako leto STZ na Grme-kovi farmi v Mt. Albertu.

Tisto lepo nedeljo popoldne se je zbralo kar čez 25 tekmo-valcev in še toliko gledalcev, športnikov, ki verujejo v ta zdravi šport. Smučarski tek je verjetno poleg telovadbe in plavanja najbolj zdrava disci-plina telesne vzgoje, saj krepi poleg nog tudi gornji del tele-sa: roke, prsa in srce.

Proga je bila dolga 7 km, skozi gozd, ravnine, čez drn in strn.

Rezultati:

— Člani —

1) A. Čizmašija	20.59
2) A. Konje	22.13
3) A. Papež	23.28
4) F. Gormek	24.10
5) O. Koren.	24.30

— Članice —

1) N. Škulj	25.40
-------------	-------

(dalje na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

MAREC

8., 9. in 10. — Slovenske duhovne vaje za žene in dekleta v Sv. Jožefa domu duhovnih vaj

9. — Glasbena Matica priredi koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave. Igra Pecon orkester.

10. — Dram. društvo Lilija poda veseloigro v 3 dejanjih »Stari greh«, v Slovenskem domu na Holmes Ave. Začetek ob 3.30 pop.

10. — DNIJ pri Sv. Vidu priredi zajtrk z ometami in klobasicami v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 8. zj. do 1. pop.

10. — Slovenian National Art Guild priredi simpozij, razstavo in sprejem od 1. do 5. pop. na Notre Dame Collegeu, S. Euclid Ohio.

15., 16. in 17. — Slovenske duhovne vaje za može in fante v Sv. Jožefa domu duhovnih vaj.

23. — Primorski klub priredi večerjo s plesom v SND na St. Clair Ave.

30. — Torontski »Fantje na vasi« prirede koncert v cerkveni dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo na Brown's Line v Torontu. Začetek ob 7. Sodelujejo tudi »Fantje na vasi« iz Clevelanda.

31. — Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. praznuje svojo 70-letnico z banketom in programom v SND.

APRIL

13. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj pomladni družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

21. — Koncert Mladih harmonikarjev v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 3.30 pop. Za zabavo igra ansambel Jasmin.

21. — Klub slov. upokojencev na St. Clairju priredi kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1.30 do 3.30 popoldne.

MAJ

11. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

18. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

19. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Materinski dan proslavo.

26. — Društvo SPB Cleveland obhaja slovenski spominski dan ob 40. obletnici Vetrinske tragedije ter žrtev med okupacijo in revolucijo, s sv. mašo ob 11.30 pri Lurški votlini na Chardon Rd.

27. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Spominski dan proslavo.

JUNIJ

2. — Odprtitev Slovenske pristave.

15. in 16. — Tabor DSPB, Cleveland poda spominsko proslavo 40-letnice umora slovenskih domobrancev, četnikov in civilistov.

23. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

23. — SKD Triglav, Milwaukee priredi prvi piknik.

29. in 30. — Vseslovensko romanje in romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda.

JULIJ

12., 13. in 14. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

14. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Misijonski piknik.

AVGUST

14. — Federacija slovenskih upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. Igra Chuck Krivec.

18. — SKD Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik.

SEPTEMBER

15. — »Vinska trgatev« na Slovenski pristavi.

15. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi kosilo v šolskem avditoriju.

22. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

6. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev.

19. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

19. — Glasbena Matica poda koncert z večerjo in plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

2. — Štajerski klub ima martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

9. — Belokranjski klub ima martinovanje v SND na St. Clair Ave., ki bo obenem 20-letnica kluba. Igrata orkester Veseli Slovenci in Tone Klepec

8., 9. in 10. — Jesenski festival pri Sv. Vidu.

Zima v SFRJ

(nadaljevanje s 5. str.)

tega velemesta niso mogli kuhati čaja, kaj šele pripraviti drugo toplo hrano.

Železniški promet je zabeležil velike zamude. Zamuda med Beogradom in Zagreb je bila npr. 9 ur. Mnogi vlaki sploh niso zakurjeni, ker so lokomotive sposobne za vožnjo samo do temperature -10° C. Diezelsko gorivo D/2, ki ga uporabljajo, v velikem mrazu zmrzne. Radi tega je ogromno število tovornih avtomobilov in avtobusov obstalo. Rešitev za otroke bi bila zakurjena šola, te pa so enostavno zaprli. Par letališč nekaj časa ni obratovalo, celo dubrovaško. V bolnišnicah so se pacienti borili proti mrazu z dodatnimi dekami in plašči.

Pomanjkanje elektrike in plina je zaustavilo ogromno tovarn, na Reki je moralo nekaj dni ostati doma 12 tisoč delavcev, v Djakovici 8 tisoč. Za elektriko je bilo govora jeseni, da so rezervoarji polni vode, da bodo elektriko celo izvažali. Sedaj pa je naenkrat nastala strašna kriza. Malo je pomagal uvoz elektrike, celo iz Albanije. Na Kosovem je bil velik problem z dovozom hrane in drugih potrebščin, ker je bil vse zasneženo in promet začasnno ustavljen.

V Ljubljani, pravijo poročila, ni bil položaj tako kritičen, ker so bili bolj pripravljeni na zimo. Niso pa Ljubljančani dosti na boljšem glede kurjave, ki je silno draga. Mnogi meščani so postavljeni pred dilemo, ali naj zmrzujejo v neogrevanih stanovanjih ali pa naj pokurijo pol mesečne plače ali več, da je temperatura v stanovanju ali hiši znosnejša.

ZU

IZ LOVSKE TORBE

(nadaljevanje s 5. str.)

2) M. Stržinar	26.55
3) D. Dolenc	37.25
4) B. Hill	42.45
5) N. Burnett	--

— Mladina —

1) J. Konje	32.45
2) M. Škulj	42.45
3) A. Konje	--

Sedanji starosta društva STZ F. Gormek odpotuje v Azijo, društvo so prevzeli sedaj: Ivan Celar, novi starosta, O. Koren, blagajnik in L. Gormek, tajnica.

Vseslovenske tekme v Trap streljanju bodo letos v Allistonu, 10. in 11. avgusta. Organizacija je v rokah društva SHAC.

— Borut

DECEMBER

8. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Sveto pismo Nove zaveze v novem prevodu

GORICA, It. — V sprejemni dvorani nadškofijske palače v Ljubljani je bila v torek 15. januarja tiskovna konferenca, ki jo je sklical nadškof Alojzij Šuštar in so se je udeležili predstavniki verskega tiska iz Slovenije, Hrvatske in zamejstva, časnikarji slovenskih osrednjih časnikov, kratek vpogled v tiskovno konferenco pa je pripravila tudi ljubljanska televizija. Na konferenci je bil predstavljen novi prevod sv. pisma nove zaveze iz grščine, ki so ga pripravili trije klasični jezikoslovci Kajetan Gantar, Alojz Rebula in Otmar Črnilogar ter biblicist France Rozman.

Novi prevod je nastajal štiri leta, delo prevajalcev pa je pregledalo 18 sodelavcev. O novem prevodu so na petih sejah razpravljali tudi slovenski škofje na osnovi poročila mariborskega pomožnega škofa Jožefa Smeja.

Nova svetopisemska knjiga ima 768 strani in je tiskana na finem biblijskem papirju. Dve tretjini knjige so uvodi in opombe. Izšla je v 6.500 izvodih in kar je pravi rekord — v dveh dneh že pošla. Seveda bo prišlo do ponatisa, toda ker je papir iz uvoza, ni mogoče povedati izida nove naklade.

Slovenska javnost je bila s knjigo seznanjena v sredo 16. januarja z njeno predstavitvijo na Teološki fakulteti v Ljubljani. Da so Slovenci vzeli to za izredno pomemben verski in kulturni dogodek, dokazuje izredno velik odziv, saj so poslušalci napolnili tudi večni prostor pred dvorano.

Nadškof Šuštar je poudaril, da novi prevod prepričljivo razodeva izrazno moč in bogastvo sodobnega slovenskega

jezika na posebnem področju, ko gre za srečanje med Bogom in človekom in obenem pokaže, kakšen mora biti današnji živi slovenski jezik, da bralca oz. poslušalca doseže in zadene v živo ter mu prinese odgovor na njegova vprašanja in kako postane luč, vodilo in kruh za življenje.

Pričevanjsko globoka in prilačna je bila isti dan dopoldne tudi okrogla miza v veliki dvorani Teološke fakultete. Deset ljudi jo je sestavljalo. Bili so to Jože Vehovar, študent teologije iz Maribora, Janez Oberstar, duhovnik, Marijan Smolik, univ. profesor liturgike, Rafko Valenčič, predavatelj pastoralne teologije, Jelka Jakob, mati šestih otrok, prof. Alojz Rebula, Vladimir Miselj, predstavnik evangeličanske Cerkve, Mihael Kuzmič, pastor binkošne Cerkve, Jurij Bizjak, biblicist in France Dular, dekan iz Brezovice pri Ljubljani. Sleherni je izpovedal svoja spoznanja in doživetja ob branju sv. pisma, vsak s svoje poklicne in življenjske naravnosti. »Sveto pismo danes — sveto pismo meni« je bilo skupno izhodišče njihovih izpovedi.

Na dan predstavitve so v pritličju Teološke fakultete tudi odprli razstavo sv. pisma. Pripravili so jo ljubljanski bogoslovci. Vse to se je zgodilo v časovni bližini dveh obletnic — 1100-letnice smrti sv. Metoda in 400-letnice Dalmatinove Biblije. Vse to ni naključje; nasprotno: kaže, da je verska in kulturna dediščina, ki sta nam jo prinesla sv. brata Ciril in Metod, slejkoprej živa in učinkovita.

Katoliški glas
31. januarja 1985

*11% Interest

Tax Deferred Investment

- No Income Tax as Accrued
- 10% Withdrawal Feature without penalty

Not Included in estate (opt.)

Contact: Frank J. Feola

1353 E. 260th

Phone 216—261-1546

*Subject to change

NEW
YORK
LIFE

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstvo postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnina. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN SINOV

Tel: v trgovino MO 3-7733—na domu MO 2-2912

Tone Arko:

— MED DVEMA OGNJEMA —

Ile.

Pierre Teilhard de Chardin

(Življenjepis in delo)

»Verovati se pravi izvesti neko intelektualno sintezo.«

Tako pravi Teilhard de Chardin v uvodu k svojemu eseju: »How I Believe« (Kako verujem), objavljenemu v knjigi »Christianity and Evolution« (Harcourt, Brace Jovanovich, New York, 1971). De Chardin že v gornjem stavku nakaže glavne pojme svojega mišljenja.

Teilhard de Chardin je bil katoliški duhovnik, Jezuit, znanstvenik, filozof in celo pesnik. V znanosti je deloval na poljih geologije, paleontologije in arheologije.

Avtor teh prispevkov Tone Arko je že dobil nekaj pisem, v katerih mu pisci zastavljajo razna vprašanja. Ker je prepričan, da bi mu tudi drugi bralci pisali, nimajo pa njegovega naslova, ga tu objavljamo:

Tone Arko,
1359 Hillcrest Road
Lemont, IL 60439-4151

Rodil se je leta 1881 na deželi v provinci Auvergne (Sarcelat) v Franciji. Bil je četrtri od enajstih otrok. Sedem od teh je pa umrlo že v zgodnjih letih. Četudi je to de Chardinovo mater zelo prizadelo, se je vendar popolnoma vdala božji volji. O svoji materi je rekel de Chardin: »Tej dragi in svetniški materi dolgujem najboljši del svoje duše.«

Osnovno izobrazbo je de Chardin prejemal kar doma od očeta in od najetih učiteljev. Šele leta 1892 so ga vpisali v jezuitsko šolo (nekakšno gimnazijo) v Notre Dame de Mongre. Tukaj se je zelo dobro in z lahkoto učil in je za svojo pridnost prejel celo več nagrad. Že prej pa je vstopil v noviciat jezuitskega reda v Aix-en-Provence. O tem je

sam rekel: »Ko sem bil 17 let star mi je želja za „najbolj popolnim“ določila moj poklic k Jezuitom.«

Leta 1901 je položil nižje redovne zaobljube v Lavalu. Zaradi antikleričnega preganjanja verskih redov pod ministrskim predsednikom Combesom, so francoski Jezuiti Francijo zapustili in se naselili na otokih med Anglijo in Francijo, ki so pa sicer bili pod angleško upravo, torej del Anglije. De Chardin je svoje študije nadaljeval na otoku Jersey. Čeprav je tukaj študiral filozofijo, je svoj prosti čas posvetil znanosti in začel dopisovati v znanstvene publikacije.

Leta 1905 je bil nastavljen za učitelja fizike in kemije na jezuitski gimnaziji v Kairu, v Egiptu. Tudi tu se je znanstveno udejstvoval predvsem v mineralogiji in paleontologiji in je že leta 1908 objavil svoje prvo delo iz egiptčanske geologije.

Svoje jezuitske študije — in sicer teologijo — je nadaljeval v Ore Place, Hastings, Sussex, na angleški obali. Tu je bil leta 1911 posvečen v duhovnika. (V pastoralni se pa skoraj ni udejstvoval.) Tudi angleščine se priučil in jo tako dobro obvladal, da jo je pozneje uporabljal izmenično s francoščino v svojih zapiskih in celo v dopisovanju. Tudi v Hastingsu se je znanstveno udejstvoval in sicer kot sodelavec British muzeja in muzeja v Hastingsu. V tem delu je začel kazati svoje posebno zanimanje za paleontologijo vretenčarjev.

Od 1912 do 1914 je de Chardin študiral v Parizu. Poslušal je predavanja na Institute Catholique in na Cayeux (College de France). Tukaj se je tudi seznanil z nekaterimi poznejšimi poklicnimi sodelavci.

Toda svoje znanstvene študije je moral prekiniti, ko je bil vpoklican k vojakom v prvi svetovni vojni. Postavili so ga za nosilničarja (bolnih in ranjenih). Kot tak je bil poslan na fronto in je bil zaradi svojega junaštva tam tudi odlikovan.

Leta 1918 je med vojaško službo položil večne zaobljube in to s popolno vednostjo in privoljenjem, brez kakršnihkoli pomislekov. Rekel je: »Zaupal sem Bogu, gotov, da mi bo podelil milost izpolnjevati njegovo voljo v svojem življenju kot redovnik in biti zvest svojim zaobljubam.«

Leta 1919 je bil demobiliziran in se je takoj zopet vrnil k študiju znanosti, tokrat na Sorbonnu. Leta 1922 je uspešno branil svojo disertacijo in doktoriral. Že pred doktoratom je predaval geologijo na Institute Catholique, potem pa na École des Sciences.

Leta osebnega izoblikovanja

De Chardinovo obdobje od približno leta 1912 do 1923 bi lahko smatrali za obdobje, v katerem si je izoblikoval svoje poglede na svet, znanost in vero. V tem času je postal popoln privrženec evolucije, ker je, kot je sam pravil, na njegove misli začela vplivati »zavest radikalnega premikanja, ontološkega (bitnega) in splošnega, univerzalnega.«

Prav zaradi de Chardinove privrženosti evoluciji sem ga izbral za predmet tega članka. On je bil, torej, nekaj katoliški evolucionist.

Čeprav je smatral sebe predvsem za znanstvenika, je kljub temu večina njegovih versko-evolucionističnih del in razprav veliko bolj filozofskih kot pa znanstvenih. Zaradi tega bom v tem članku omejil svoje proučevanje v glavnem na znanstvene poglede na njegova dela. Pri filozofskih vprašanjih pa se bom opiral na analize drugih, ker se ne čutim sposobnega in veščega na tem polju.

Glavne de Chardinove misli

Najprej povzemimo nekaj de Chardinovih glavnih misli.

Evolucija, preprosta hipoteza biologije 19. stoletja, se je de Chardinu odkrila kot nujen pogoj vse znanstvene misli, kajti od sedaj naprej naj bi se evolucija razširila in vključila v vsako polje, vključno fiziko in naj bi prevladala v vsej kozmologiji. Po de Chardinu je enotnost sveta dinamične ali razvojne narave, ne več nepremični kozmos, ampak kozmogenez, vse se razvijajoče v biološkem prostoru-času. Po de Chardinu je torej kozmologija neločeno povezana z evolucionizmom.

Radikalni dualizem materije in duha, telesa in duše, se je pred njegovimi očmi razblinil kot »megla pred soncem«. Materija in duh nista več dve stvari, ampak le dva aspekta ene in iste kozmične snovi. Duh, ki polagoma prihaja iz materije, je prednostno fizikalnemu in kemičnemu, in je v duhu, v zelo kompleksnem, da vsa bistvenost, vsa strnjjenost biva. Da jo najdemo torej, ne

smemo gledati nazaj na materijo, ampak naprej, proti duhu. Tako govori de Chardin o nekaki »duhovni evoluciji«. Seveda ne smemo in ne moremo tega razumeti v normalnem smislu, ker je duh popoln in se zato ne more spreminjati ali razvijati.

Nekateri nasveti

Predno nadaljujem, bi rad rad bralce opozoril na sledeče točke. De Chardin je napisal dolgo vrsto člankov, razprav in esejev, ki so objavljeni v raznih revijah in knjigah in to v več jezikih. De Chardinov življenjepisec, Claude Cuenot, je objavil v svoji knjigi »Teilhard de Chardin« (Helicon, Baltimore, Md., 1965 — original sicer objavljen v francoščini l. 1958), kar lep, čeprav nepopoln pregled oziroma bibliografijo raznih de Chardinovih objavljenih razprav na straneh 408-485.

Predno se bralec loti de Chardina, posebno, če ni podkovan v filozofiji, bi mu priporočal, da najprej prebere vsaj par tolmačenj de Chardinovih del. V angleščini so tri take knjige, ki bi jih priporočal: 1) »The World of Teilhard«, R. T. Francouer, ed. (Helicon, Baltimore, Md., 1961), 2) »Teilhard de Chardin, The Man and His Meaning«, H. de Lubac, S.J., iz francoščine prevedel Rene Hague (Hawthorne Books, New York, 1966) in 3) »Christ in the Thought of Teilhard de Chardin«, F. Bravo, iz španščine prevedla C. B. Larme (University of Notre Dame Press, South Bend, Ind., 1967).

Od teh treh mi je najbolj všeč de Lubacova knjiga. Za moj okus on de Chardina najbolj temeljito in najbolj strokovno obdela in objasni.

Šele po branju vsaj ene od gornjih knjig bi bralcu priporočal de Chardina v originalu. Ko bo pa bralec prebral eno ali več de Chardinovih originalnih del, naj pa zopet seže po gornjih tolmačenjih. Šele potem bo začel de Chardinove ideje vsaj nekoliko razumovati.

De Chardin namreč piše zelo komplicirano in ga je silno težko razumeti, kot boste sami videli, ko bom v kratkem podal nekaj citatov iz njegovih knjig.

Vzrokov za to komplicira-

nost je več. Samo nekaj jih bom omenil. De Chardin je bil zelo izobražen in to na več poljih. V svojih spisih zato zajema pojme iz več različnih znanstvenih in filozofskih panog hkrati ter večkrat vse te pojme v enem samem stavku združi. Razčlenitev ni vedno lahko vidna.

Dalje, de Chardin razvija misli in ideje, ki so povsem nove in jih on kot prvi podaja. V tem mu večkrat zmanjka izrazov in si pomaga z izumitvijo popolnoma novih in originalnih besed. Poleg tega pa vzame iz raznih polj poznane pojme in jih prikroji svojim potrebam. En tak primer je njegova uporaba koncepta negativne entropije. Že Schrödinger se je v svoji knjigi (omenil v IIb., op. pis.) na kratko ustavil pri tem pojmu, toda de Chardin ga uporablja bolj sproščeno in bolj splošno in to v oblikah, ki so povsem originalne.

De Chardinove ideje

Sedaj naj nadaljujem z de Chardinovimi idejami. Najbolj znan in poznano de Chardinovo delo je brez dvoma »Le Phenomene Humain« (The Phenomenon of Man / Fenomen (Pojav) človeka). To delo je izšlo v francoščini leta 1955, angleški prevod pa l. 1959, popravljena angleška izdaja pa l. 1965 (The Phenomenon of Man, Harper & Row, New York-Evanston, 1965).

Kolikor mi je znano, de Chardina do sedaj še niso prevedli v slovenščino. V uvodu k tej knjigi (str. 29) de Chardin pravi: »Če naj se to knjigo pravilno razume, jo moramo brati ne kot neko metafizično delo, še manj kot neke vrste teološki esej, ampak čisto preprosto kot znanstveno razpravo.«

Jasno je torej, da je de Chardin že sam slutil, da bodo to njegovo delo brali kot nekako filozofsko-znanstveno razmišljanje. Te slutnje so se tudi uresničile in še sedaj, 30 let po prvem izidu knjige, razni kritiki še vedno ocenjujejo to njegovo delo v tej luči, kljub njegovim naporom, da bi to zanikal. Tudi jaz, kot znanstvenik, ne morem to njegovo delo smatrati za čisto (ali celo izključno) znanost.

J. P. Reilly (»The World of Teilhard«, str. 49, knjigo sem

(Dalje na str. 8)

UP TO DATE: JOSEF'S

Elegance

New Look's 85

We Listen

5235 Wilson Mills Road
Richmond Hts. Ohio 44143
461-8544 461-8545

Za zanesljivost in stvarnost cen
pri "kupovanju" ali prodaji
Vašega rabljenega avtomobila
se Vam priporoča
slovenski rojak

Frank Tominc lastnik
CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

Med dvema ognjema

(nadaljevanje s 7. str.)

že zgoraj omenil, op. pis.) takole povzame to de Chardinovo delo:

»Biološka evolucija je razkrila dinamičen in premikajoč značaj sveta, ki se je uresničila šele po in zaradi obdobja časa. Človek ni mogel več gledati na sebe kot na nekakšen edinstven in osamljen pojav v svetu. Imel je resnično prvobiten izvor v pravi snovi vseirja samega. Njegov prikaz v svetu je bil pa resničen zgodovinski pojav, čigar preteklost je bilo lahko delno razbrati iz življenja, ki ga je obdajalo, in delno v ostankih življenja, ki je obstajalo pred njim.

»Ker je vseirje izgubilo svoj čut nepremičnosti, ni bilo, kakor človek, nekaj drugega, ampak raje nekaj, kar je v procesu nastajanja. Koncept kozmogeneze je nadomestil koncept kozmologije, ker edini resnični pomen vseirja ni bil ne samo še neopisan, ampak ga bo šele opisalo razvijajoče se vseirje samo.

»Skušal bom omejiti citate iz de Chardina, vendar bom podal v njegovih besedah vsaj njegovo osrednjo misel v knjigi „The Phenomen of Man“. Takole pravi: »Zlitje elementov in zlitje osnov, sferična geometrija zemlje in psihična krivina razuma se harmonizirajo, da izenačijo posamezne in skupinske sile razpršitve v svetu in, da forsirajo poenotenje — tam končno najdemo vir in skrivnost počlovečenja. Toda zakaj naj bi obstajalo poenotenje v svetu in kakšnemu namenu služi? Videti odgovor na to končno vprašanje pa nam je le potrebno dati drugo poleg druge dve enačbi, ki so se polagoma oblikovale od trenutka, ko smo začeli poskušati postaviti (prevajalec uporablja besedo *situat*e, op. T.A.) pojav človeka v svetu. Evolucija = Dvig zavesti, Dvig zavesti = Poenotenje uresničeno. Splošno zbiranje, v katerem s soodnosno dejavnostjo zunanjega in notranjega zemlje, so vključene misleče enote in sile — skupek človeštva v eni sami gmoti, čigar drobci se združujejo in preživajo pred našimi očmi kljub (pravzaprav v razmerju do) njih naporom se oddeliti — vse to postane razumljivo od vrha do tal kakor hitro to znamo kot naraven višek kozmičnega procesa organiziranja, ki se ni nikdar spremenilo od tistih davnih dob, ko je bil naš planet še mlad.«

Ta citat naj zadostuje. Kot vidite, to ni lahko branje, kaj šele razumevanje.

Glavna misel de Chardina v tej knjigi je nekaka splošena in univerzalna evolucija. Seveda je on sprejel evolucijo kot nekaj določenega, nekaj povsem razumljivega, nekaj splošno sprejetega, skratka kot nekaj »fait accompli«. Kot sem pa v prejšnjem članku skušal dokazati, smo še zelo daleč od tega. Proces evolucije ne razumemo niti v njenem najosnov-

nejšem nivoju, na molekularnem (mutacijskem) nivoju, da o evoluciji organizmov (kot je to delal Darwin) sploh ne govorimo. Edino, kar vemo, je, da obstoja le kratkoročna evolucija, obstoj dolgoročne evolucije pa je še vedno zavrt v skrivnost.

»The Phenomenon of Man« je nekaj de Chardinov znanstveni pogled na evolucijo, dočim je knjiga »The Divine Milieu« (Harper & Row, New York, 1965) njegov verski pogled na evolucijo. V slovenščini bi naslov knjige prevedli nekako kot »Božansko okolje«.

Citiral bom samo zadnje stavke te knjige: »Sedaj me gotovo lahko zemlja oklene v svoje velikanske roke. Lahko me napolni s svojim življenjem ali pa me vzame nazaj v svoj prah. Lahko se odene zame v vsak čar, z vsako grozo, z vsako skrivnostjo. Lahko me omami s svojo dišavo otipljivosti in enotnosti. Lahko me vrže na moja kolena v pričakovanju tega, kar zori v njenem srcu ... Toda njena očaranja mi ne morejo več škoditi, ker mi je postala, nad seboj, telo njega, ki je, in njega, ki priha-

ja. Božansko okolje.«

Kot vidite, govori de Chardin o nekaki sintezi materialnega in duhovnega. Dočim je Darwin povzdignil evolucijo na nivo resnice (kar znanost ne dovoli), je šel de Chardin še korak dalje in jo povzdignil na nivo vere. Seveda je ta de Chardinova napaka z mojega stališča še bolj usodna kot Darwinova.

Kolikor sem podkovan v veri moram pa reči, da pri de Chardinu nisem osebno našel nič krivoverskega, vsaj kar se tiče poznanih, sprejetih verskih resnic. Je pa res, da je de Chardin skušal mnoge tradicionalne verske pojme razširiti in jih uokviriti v njegov koncept sinteze materije in duha, neke posplošene evolucije. Menda prav zaradi tega mu je vrhovno vodstvo jezuitskega reda prepovedalo širiti svoje ideje, posebno na katoliških šolah.

Proti koncu svojega življenja je prišel de Chardin kot nekak »izgnanec« v Ameriko, kjer je deloval kot član Wenner Gren fundacije. Umrli je na Veliko noč leta 1955. Pokopan je na jezuitskem pokopališču v Saint Andrew on the Hudson, severno od mesta New York.

(se bo nadaljevalo)

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Gospod Das mi je razkazal slike drugih božanstev. »To niso le pravljice,« je rekel, »ljudje še verujejo in molijo, vsak po svoje.« Ko se poda v gore, Indijec pomoli k bogu gorovja. Da bi bil varen pred požarom, kliče na pomoč boga Ogan (ogjenj!).

Še bolj primitivni najdejo boga v živalih, kači, opici, v drevju, celo grmu, vse po otroški domišljiji preprostega in strašno neukega vernika. Obenem se v vsakem kraju, v mestih in na deželi, pojavljajo šarlatani, ki se predstavljajo za božanstva in jim ni težko zbirati pristašev. Tako se porajajo vedno nove sekte, a vse češčenje se osredotoča okoli opisanih, splošno priznanih božanstev.

Zdelo se mi je primerno vse to opisati. Dasov pouk o poganski veri mi ni bil popolnoma brezkoristen. S poznavanjem mitologije, ki je dosledno pomešana z bujnim vražarstvom, tako da ni mogoče razvideti, kje eno nadomešča drugo, je lažje razumeti ljudsko psihologijo in običaje.

Povsod, celo v mohamedanskem Vzhodnem Pakistanu, je prevladala ta čudna spakedenost v duhovnem življenju. Dejal bi, da so Indijci v tem oziru izgubljeni in da po tisočletjih iste vere ali ver še vedno

iščejo smernic v življenju.

Zahodnim ljudem naglašajo, da so duhovno na višji, za evropskega človeka skoro nedosegljivi ravni, a v bistvu bi se to njih prizadevanje lahko imelo za čut inferiornosti: sebe in druge bi radi prepričali, da so duševno na višji stopnji kulture in bolj civilizirani.

Das mi je natočil škotski viski in zmajal z glavo, ko sem mu omenil razširjanje nepojmljivega indijskega verstva-vražarstva v Evropi in Ameriki. Samozvani verski učitelji, preroki ali svečeniki se pojavljajo po mestih zahoda s pridigami in predavanji o duhovnem premišljevanju in zamaknenosti v nepoznana nadnaravna bitja. Pristašev, ljudi, ki se hočejo navzeti kaj novega, jim ne manjka.

»To je zalega naših šarlatanov, ki si s pridigami po svetu kopičijo denar,« je bil njegov odgovor.

Kosilo je bilo zame nova izkušnja. Obširno mizo so obložili s hrano, ki bi zadostovala dvanajstim; pri mizi pa smo bili trije, vključivši Dasovega vnuka, ki je bil na obisku.

Predme je bil postavljen velik štirioglat kovinast krožnik z jestvinami, ki so se mi zdele zadostne za cel teden. Med jedjo so prinašali dodatno: cvrte ribe raznih vrst, med

temi slovečo delikateso hilsa iz reke Gangesa, premastno za moj okus, ocvrt riž, ribje in mesne omake, kebab, pečene ikre, dal (nekako proso), sladke okisane kumarice in slično pripravljeno repo in korenje, sadja in pudingov, preveč, da bi vse naštel ali da bi si zapomnil vsa imena jedil.

In vse to se je jedlo s prsti. S suhim rižem in cvrtjem je še šlo, za drugo je bilo treba umivati prste po vsakem grizljaju. Vnuku, precej debeluhastemu, se je v želodcu »pogrezalo« in vsakokrat mu je glasno ušlo iz ust. To, sem zvedel pozneje, je pri Indijcih spodobna navada, ker znači telesno zadovoljnost s hrano.

Po jedi mi je Das z vnukom razkazal hišo. V kuhinji je na podu sedela njegova hči in s prsti naglo jemala iz skodele riž. Presenetili smo jo, da se v naglici ni mogla odločiti ali naj vstane ali ne. Oprostila se je, da ni smela prisesti k nam v obednici. »Vdova sem,« je rekla, »in na mizi so bile ribe. Dotakniti se rib pa vdovam ni dovoljeno po našem običaju.«

Das je pristavil še več. »Naš običaj je, da moški jemo prvi, potem pa ženske, v kuhinji.«

Vnuk je bil advokat, zgovoren in ustrežljiv. Povabil me je na svoj dom, za streljaj od Dasovega. Dejal mi je, da se bolj drži brahmanskih šeg kot njegov ded, toda na njegovem domu so razmere moderne in da žena je pri mizi z njim ter se razgovarja z gosti. Oženil se je namreč z izobraženo mohamedanko. Lepa žena se nama je pridružila in govorila med obiskom več kot on. Tudi vsebino njenega pripovedovanja se mi zdi vredno zabeležiti, ker je nudilo vpogled v družinsko življenje v Indiji, posebno pri zakonih po veri mešanih, katerih ni bilo malo. Posplošila je približno tako:

»Ko dovrši kolegij (višjo srednjo šolo), se mlad človek v Indiji počuti srečnega, če dobi pisarniško službo z mesečno plačo sto rupij. Večina se ženi že, preden dokonča šolo. Če se mu rodi hčerka, je nesrečen. Hraniti jo mora od rojstva na-

prej, da bo imela doto, ker bi se brez dote ne mogla omožiti. Zato mora uradnik živeti skromno in trpeti pomanjkanje vsega. Novi zakon res določa, da se dota pri poroki ne sme več zahtevati, a običaji so v Indiji močnejši kot postave. Pred ženitvijo zato starši rečejo nevestinim: „Če nimate v gotovini, lahko daste v zlatnini!“

»Ljudje se zgražajo in ne prikrivajo mrznje proti dekletu, ki se predrzne poiskati si druga po svoji volji. V največjih primerih starši izbirajo za dečke neveste že v detinskih letih.«

Govorila je o svojem primeru: »Jaz nisem iz teh krajev in sem mohamedanske vere, moj mož pa je rojen tu v Kalkuti, v svečeniški kasti brahmanov. Če bi se njemu kaj pripetilo in bi si morala iskati zaslužka, bi mi nihče ne dal dela. „Saj ni odtod,“ bi rekli, „naj si poišče dela, kjer je doma!“ Doma pa bi dejali, naj grem v službo tja, kjer sem se možila. Za preživljanje bi torej morala kam daleč, v Asam ali Tripuro. Če bi iskala službo pri mohamedancih, bi me odgnali, ker sem poročila Bengalca, in če bi šla k slednjim, bi rekli, da sem nečista mohamedanka, ki sem zapeljala bengalskega mladeniča.«

Na pol v smehu, a ne vesela, je omenila otroka. »Fantku sva dala tri imena: mohamedansko, bengalsko in očetov priimek. To je na ljubo staršev na obeh straneh. Za sina bo malce zamotano. Učiti se mora narodni jezik, hindu, z njim govorim v svojem urdu, oče pa v svojem bengalskem jeziku. Učil se bo tudi mednarodnega jezika, angleščine.«

»Pri bolj preprostih ljudeh brez šol bi do take mešane poroke ne prišlo, med izobraženci v mestih pa se povsod dogaja. Mohamedanci bi otroka zavrgli, očeta pa odslovili iz službe pri vladi brez pojasnila ali izgovorov.«

(nadaljevanje prihodnji torek)

— NAROČILNICA —

Želim postati naročnik časopisa »Ameriška Domovina«

Združene države:

_____ Za eno leto — \$33.00.
_____ Za pol leta — \$18.00.
_____ Za tri mesece — 15.00.

Kanada:

_____ Za eno leto — \$42.00.
_____ Za pol leta — \$27.00.
_____ Za tri mesece — \$17.00.

Petkova izdaja:

_____ \$18.00 na leto v ZDA.
_____ \$22.00 na leto v Kanadi.

Dežele izven ZDA in Kanade:

_____ \$45 (leto) _____ \$25 za petkovo (leto)

IME _____

NASLOV _____

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!